

Sygn. akt IV U 1056/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: stażysta Sylwia Wardzała

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2016 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania A. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 8 października 2015 roku nr (...)

w sprawie A. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 1056/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 13 stycznia 2016 r.

Decyzją z dnia 8 października 2015 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), odmówił A. P. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w art. 184 powołanej ustawy, od wystąpienia których uzależnione jest nabycie prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował 25-letniego okresu ubezpieczenia, a jedynie 24 lata, 8 miesięcy i 28 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz 15-letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a jedynie 6 lat, 6 miesięcy i 19 dni takiej pracy.

Decyzję tę zaskarżył A. P., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że zaskarżona decyzja jest dla niego krzywdząca, ponieważ legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, gdyż w takim charakterze pracował jako operator koparki. Do odwołania

ubezpieczony dołączył kserokopię świadectwa pracy z dnia 30 czerwca 1980 r. z okresu zatrudnienia od 24 września 1973 r. do 30 czerwca 1980 r. w Przedsiębiorstwie (...)

i (...) Wodno- Melioracyjnego w K. Oddział w B. w pełnym wymiarze godzin na stanowisku pomocnika maszynisty koparki, ostatnio zaś maszynisty koparek jednonaczyniowych (k. 5), kserokopię świadectwa pracy z dnia 16 sierpnia 1980 r. z okresu zatrudnienia od 1 lipca 1980 r. do 16 sierpnia 1980 r. w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w K.- Zakład (...)

w N. w pełnym wymiarze godzin na stanowisku maszynisty koparki (k. 4), kserokopię świadectwa pracy z dnia 19 stycznia 1981 r. z okresu zatrudnienia od 8 września 1980 r. do 17 stycznia 1981 r. w Przedsiębiorstwie (...)

i Melioracyjnych w K. w pełnym wymiarze godzin na stanowisku operatora koparki (k. 3), kserokopię świadectwa pracy z dnia 14 września 1981 r. z okresu zatrudnienia od

28 stycznia 1981 r. do 30 maja 1981 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. w pełnym wymiarze godzin na stanowisku ślusarza remontowego

(k. 7) oraz kserokopię świadectwa pracy z dnia 11 kwietnia 1991 r. z okresu zatrudnienia od 27 października 1981 r. do 11 kwietnia 1991 r. w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w B. w pełnym wymiarze godzin na stanowisku operatora ciężkiego sprzętu budowlanego (k. 6).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że za okresy pracy od 24 września 1973 r. do 30 czerwca 1980 r. i od

27 października 1981 r. do 11 kwietnia 1991 r. w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w B. odwołujący nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący A. P., urodzony (...)w dniu (...) osiągnął 60 lat życia.

We wniosku z dnia 10 września 2015 r. ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury.

Na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udokumentował przed organem rentowym 24 lata, 8 miesięcy i 28 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz staż pracy

w szczególnych warunkach w wymiarze 6 lat, 6 miesięcy i 19 dni z tytułu zatrudnienia od 12 kwietnia 1991 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) S.A. w K. na stanowisku maszynisty koparek oraz ładowarek jednonaczyniowych i wielonaczyniowych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 8 października 2015 r. (...) Oddział w T. odmówił A. P. przyznania prawa do emerytury, ponieważ wnioskodawca nie udokumentował 25- letniego okresu ubezpieczenia i 15- letniego stażu pracy wykonywanej

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odwołujący nie jest członkiem OFE.

(okoliczności bezsporne)

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołujący A. P. od 24 września 1973 r. do 30 czerwca 1980 r. pracował w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział

w B. w pełnym wymiarze godzin na stanowisku pomocnika maszynisty koparki, ostatnio zaś maszynisty koparek jednonaczyniowych, od 1 lipca 1980 r. do 16 sierpnia 1980 r.

w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w K.- Zakład (...) w N. w pełnym wymiarze godzin na stanowisku maszynisty koparki, od 8 września 1980 r. do 17 stycznia 1981 r. w Przedsiębiorstwie (...) w K. w pełnym wymiarze godzin na stanowisku operatora koparki, od 28 stycznia 1981 r. do 30 maja 1981 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. w pełnym wymiarze godzin na stanowisku ślusarza remontowego, od 27 października 1981 r. do 11 kwietnia 1991 r.

w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział

w B. w pełnym wymiarze godzin na stanowisku operatora ciężkiego sprzętu budowlanego, zaś od 12 kwietnia 1991 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) S.A. w K. na stanowisku maszynisty koparek oraz ładowarek jednonaczyniowych i wielonaczyniowych.

Od 17 lutego 1977 r. do 15 grudnia 1978 r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową. Od 16 grudnia 1978 r. do 28 grudnia 1978 r. miał okres przerwy pomiędzy ukończeniem służby wojskowej, a ponownym podjęciem zatrudnienia.

W okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w B. i w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w K.- Zakład (...) w N. przez łącznie 16 dni odwołujący był nieobecny w pracy, przy czym nieobecność ta była nieusprawiedliwiona. Okresy nieusprawiedliwionej nieobecności ubezpieczonego w pracy obejmowały następujące dni i okresy: dzień 11 stycznia 1975 r., dzień 1 marca 1975 r., dzień 1 września 1975 r., okres od 1 czerwca 1976 r. do 3 czerwca 1976 r., okres od 1 sierpnia 1976 r. do 2 sierpnia 1976 r., dzień 1 września 1976 r., okres od 2 stycznia 1977 r. do 3 stycznia 1977 r., dzień 1 grudnia 1979 r., dzień 2 maja 1980 r., dzień 14 lipca 1980 r., dzień 1 sierpnia 1982 r. i dzień 1 sierpnia 1985 r.

W okresie zatrudnienia w (...) S.A.

w K., od 15 listopada 1991 r. do 31 grudnia 1991 r., od 2 listopada 1992 r. do 14 listopada 1992 r., od 6 czerwca 1994 r. do 30 czerwca 1994 r., od 13 października 1994 r. do 31 października 1994 r., od 11 marca 1996 r. do 30 kwietnia 1996 r., od 16 września 1996 r. do 29 września 1996 r., od 25 listopada 1996 r. do 31 grudnia 1996 r., od 1 stycznia 1997 r. do 17 marca 1997 r., od 26 maja 1998 r. do 13 czerwca 1998 r. i od 27 lipca 1998 r. do 30 listopada 1998 r. odwołujący pobierał zasiłki chorobowe i opiekuńcze.

Odwołujący legitymuje się stażem ubezpieczeniowym w wymiarze 23 lat, 6 miesięcy i 23 dni okresów składkowych oraz 1 roku, 2 miesięcy i 5 dni okresów nieskładkowych, co daje łącznie 24 lata, 8 miesięcy i 28 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Staż pracy w takim wymiarze ZUS uwzględnił odwołującemu w decyzji z dnia 18 marca 2011 r.

o ustaleniu wysokości kapitału początkowego. W decyzji tej, przy wyliczaniu wartości kapitału pominął okresy nieusprawiedliwionej nieobecności ubezpieczonego w pracy: od

11 stycznia 1975 r. do 11 stycznia 1975 r., od 1 marca 1975 r. do 1 marca 1975 r., od 1 września 1975 r. do 1 września 1975 r., od 1 czerwca 1976 r. do 3 czerwca 1976 r., od 1 sierpnia 1976 r. do 2 sierpnia 1976 r., od 1 września 1976 r. do 1 września 1976 r., od 2 stycznia 1977 r. do 3 stycznia 1977 r., od 1 grudnia 1979 r. do 1 grudnia 1979 r., od 2 maja 1980 r. do 2 maja 1980 r., od 14 lipca 1980 r. do 14 lipca 1980 r., od 1 sierpnia 1982 r. do 1 sierpnia 1982 r., od 14 lipca 1980 r. do 14 lipca 1980 r. i od 1 sierpnia 1985 r. do 1 sierpnia 1985 r. oraz okres od 16 grudnia 1978 r. do 28 grudnia 1978 r., ponieważ okres przerwy pomiędzy ukończeniem służby wojskowej, a ponownym podjęciem zatrudnienia nie został wymieniony w ustawie emerytalno- rentowej jako okres składkowy lub nieskładkowy.

dowód:

- świadectwa pracy z dnia: 30.06.1980 r., 16.08.1980 r., 19.01.1981 r., 14.09.1981 r. i 11.04.1991 r.- k. 4, 6-9 cz. I akt ZUS,
- zaświadczenia z dnia: 21.03.2005 r. i 27.09.2001 r.- k. 11 cz. I akt ZUS, k. 12 cz. II akt ZUS,
- kserokopia książeczki wojskowej- k. 5 cz. I akt ZUS,
- kartoteki zarobkowe- k. 18-28 cz. I akt ZUS,

- wykaz wprowadzonych okresów ubezpieczonego- k. 10-12 cz. III akt ZUS,
- karta przebiegu zatrudnienia z dnia 07.10.2015 r.- k. 15 cz. III akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 18.03.2011 r.- k. 59 cz. II akt ZUS,
- zeznania odwołującego A. P.- 00:08:28-00:13:19,

Od 24 września 1973 r. do 30 czerwca 1980 r. odwołujący pracował

w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział

w B. w pełnym wymiarze godzin na stanowisku pomocnika maszynisty koparki, a po uzyskaniu uprawnień maszynisty klasy III do obsługi koparek jednonaczyniowych- wielkość maszyn do 0,6 m³, wydanych w dniu 6 grudnia 1975 r. przez Ministra Budownictwa

i (...) Budowlanych (...) dla maszynistów ciężkich maszyn budowlanych i drogowych, od 1 grudnia 1975 r. na stanowisku maszynisty koparek jednonaczyniowych. Po odbyciu zasadniczej służby wojskowej, co miało miejsce od 17 lutego 1977 r. do 15 grudnia 1978 r., zgłosił się do pracy w dniu 29 grudnia 1978 r. i od tego dnia powierzono mu to samo stanowisko maszynisty koparek.

W Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział

w B. odwołujący pracował również od 27 października 1981 r. do 11 kwietnia 1991 r.

w dziale eksploatacji ciężkiego sprzętu budowlanego w pełnym wymiarze godzin na stanowisku operatora koparki.

W obu przypadkach była to koparka linowa (...). Przy jej użyciu ubezpieczony pracował na wałach i zajmował się sypaniem wałów przeciwpowodziowych, zarówno w lecie, jak i w okresach zimowych.

dowód:

- świadectwa pracy z dnia: 30.06.1980 r. i 11.04.1991 r.- k. 4, 7 cz. I akt ZUS, k. 1, 3 akt osobowych,
- oświadczenie z dnia 24.09.1973 r.- k. 57 akt osobowych,
- umowa o pracę z dnia 27.10.1981 r.- k. 117 akt osobowych,
- odpis uprawnień klasy III do obsługi koparek jednonaczyniowych- k. 7 akt osobowych,
- angaże- k. 9, 11, 13, 15, 17, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 37, 93, 99, 103, 105, 107, 109, 113, 123, 127, 131, 135, 139 akt osobowych,
- zaświadczenia kwalifikacyjne- k. 91, 101, 111, 119, 121, 125, 133 akt osobowych,
- zaświadczenia z dnia: 31.12.1979 r., 13.12.1983 r. i 27.10.1984 r.- k. 51, 53, 55 akt osobowych,
- arkusz kwalifikacyjny na stanowisko maszynisty koparek w oddziale eksploatacji cbs- k. 65-67 akt osobowych,
- wniosek o przeszerogowanie z dnia 01.09.1982 r.- k. 95 akt osobowych,
- opinia z dnia 02.11.1983 r.- k. 147 akt osobowych,
- karta obiegowa zmiany- zwolnienia- k. 149 akt osobowych,
- kserokopia książeczki wojskowej- k. 5 cz. I akt ZUS,
- zeznania odwołującego A. P.- 00:17:32-00:23:09,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów i zeznania odwołującego.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom odwołującego A. P., który potwierdził, że w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w B., po uzyskaniu w 1975 r. uprawnień maszynisty koparki jednonaczyniowej, na co dzień był operatorem koparki. Zeznania te były jasne, logiczne, przekonujące w świetle zasad i doświadczenia życiowego, a ponadto korespondowały z treścią dokumentacji pracowniczej zgromadzonej w jego aktach osobowych.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2015 poz. 748 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia

1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Wymagany w art. 184 ust. 1 pkt 2 okres składkowy i nieskładkowy przewiduje art. 27 powołanej ustawy, w świetle którego wynosi on co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Przepis art. 32 ustawy statuuje natomiast, iż ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 1. Zgodnie z dyspozycją tego przepisu- za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz

o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Stosownie do treści art. 32 ust. 4 ustawy, wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Mowa tu o rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Jak wynika z § 1 wskazanego rozporządzenia, stosuje się je do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

W myśl § 2 ust. 1, okresami uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy

obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (ust. 2).

Zgodnie zaś z § 4 ust. 1, prawo do emerytury nabywa pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A rozporządzenia, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz legitymuje się wymaganym okresem zatrudnienia, w tym co najmniej okresem 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący osiągnął wiek 60 lat i nie jest członkiem OFE.

Rozstrzygnąć natomiast należało, czy legitymuje się on w pierwszej kolejności co najmniej 25-letnim okresem ubezpieczenia, a także 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił bowiem wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował

on 25-letniego ogólnego stażu pracy, a jedynie 24 lata, 8 miesięcy i 28 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz 15-letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a jedynie 6 lat, 6 miesięcy i 19 dni takiej pracy

z tytułu zatrudnienia od 12 kwietnia 1991 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) S.A. w K. na stanowisku maszynisty koparek oraz ładowarek jednonaczyniowych i wielonaczyniowych.

Kwestionując tę decyzję, ubezpieczony dołączył do odwołania kserokopie świadectw pracy z pozostałych okresów zatrudnienia na przestrzeni swojego życia, które składał już uprzednio w ZUS, w tym kserokopie świadectwa pracy z dnia 30 czerwca 1980 r. z okresu pracy od 24 września 1973 r. do 30 czerwca 1980 r. w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w B. w pełnym wymiarze godzin na stanowisku pomocnika maszynisty koparki, ostatnio zaś maszynisty koparek jednonaczyniowych (k. 5) oraz kserokopie świadectwa pracy z dnia 11 kwietnia 1991 r.

z okresu zatrudnienia w tym samym przedsiębiorstwie od 27 października 1981 r. do

11 kwietnia 1991 r. w pełnym wymiarze godzin na stanowisku operatora ciężkiego sprzętu budowlanego (k. 6).

W toku postępowania Sąd pozyskał z Archiwum Zakładowego (...) Urzędu Wojewódzkiego w K. akta osobowe odwołującego z okresów jego zatrudnienia od 1973 r. do 1980 r. i od 1981 r. do 1991 r. w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w B.. Analiza zgromadzonych w nich dokumentów prowadzi do wniosku, że w tym czasie odwołujący był stale i w pełnym wymiarze godzin maszynistą koparek jednonaczyniowych.

W aktach tych znajduje się odpis uprawnień maszynisty klasy III do obsługi koparek jednonaczyniowych- wielkość maszyn do 0,6 m³. Dokument ten został wydany w dniu

6 grudnia 1975 r. przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych Komisję Egzaminacyjno-Klasyfikacyjną dla maszynistów ciężkich maszyn budowlanych

i drogowych. Są też angaże. We wszystkich angażach począwszy od dnia 1 grudnia 1975 r.

i w zaświadczeniach kwalifikacyjnych wydanych po tej dacie wskazano na stanowisko maszynisty i maszynisty koparek. Ze świadectwa pracy z dnia 30 czerwca 1980 r., obejmującego okres zatrudnienia od 24 września 1973 r. do 30 czerwca 1980 r. wynika, że wnioskodawca pracował w tym czasie w wymienionym wyżej przedsiębiorstwie najpierw na stanowisku pomocnika maszynisty koparek, ostatnio zaś maszynisty koparek jednonaczyniowych. W świadectwie potwierdzono, że w okresie tego zatrudnienia ubezpieczony ukończył kurs maszynistów koparek jednonaczyniowych i uzyskał uprawnienia maszynisty klasy III. Sąd przyjął, że od chwili uzyskania tych uprawnień, wnioskodawca w pozostałym okresie swojego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w B. pracował w charakterze maszynisty koparek jednonaczyniowych. Wynika to z angaży. Stanowisko maszynisty koparek zostało powierzone odwołującemu angażem od dnia 1 grudnia 1975 r. Wcześniej natomiast był on pomocnikiem maszynisty, co oprócz świadectwa pracy potwierdza oświadczenie z dnia

24 września 1973 r., zaświadczenie kwalifikacyjne z dnia 4 listopada 1974 r. i angaże z dnia: 1 listopada 1974 r. i 1 sierpnia 1975 r. Wiadomo również w oparciu o uczynioną w aktach osobowych adnotację, że po powrocie z wojska, w dniu 29 grudnia 1978 r. odwołującemu powierzono to samo stanowisko maszynisty koparek.

W charakterze maszynisty koparek odwołujący pracował również od 27 października 1981 r. do 11 kwietnia 1991 r. W aktach osobowych znajduje się arkusz kwalifikacyjny na stanowisko maszynisty koparek w oddziale eksploatacji ciężkiego sprzętu budowlanego

z oznaczeniem daty rozpoczęcia przez ubezpieczonego pracy, tj. 27 października 1981 r. Są też angaże i zaświadczenia kwalifikacyjne z tego okresu, które wymieniają stanowiska maszynisty, maszynisty koparek i maszynisty ciężkiego sprzętu budowlanego albo operatora

i operatora ciężkiego sprzętu budowlanego. W aktach osobowych znajduje się również umowa o pracę z dnia 27 października 1981 r. w dziale eksploatacji ciężkiego sprzętu budowlanego na dwutygodniowy okres próbny, a po upływie tego okresu na czas nieokreślony, którą powierzono ubezpieczonemu stanowisko maszynisty koparek w pełnym wymiarze godzin.

W świetle tych dokumentów nie budzi wątpliwości, że od momentu uzyskania uprawnień maszynisty klasy III, powierzono ubezpieczonemu stanowisko maszynisty koparek i na takim stanowisku pracował on do 30 czerwca 1980 r., z przerwą na wojsko, a następnie od 27 października 1981 r. do 11 kwietnia 1991 r. Okoliczność tę potwierdził odwołujący

w swoich zeznaniach. Doliczenie tego okresu do wykazanego przed organem rentowym stażu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 6 lat, 6 miesięcy i 19 dni daje wnioskodawcy ponad 15 lat takiej pracy. Do udowodnienia 15-letniego stażu zabrakło bowiem ubezpieczonemu 8 lat, 5 miesięcy i 11 dni.

Wykonywana przez wnioskodawcę w podanych wyżej spornych okresach praca wymieniona została w Dziale V, zatytułowanym: „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych” w pkt 3 (prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych) wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Organ rentowy podniósł wprawdzie, że za okresy zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w B. ubezpieczony nie przedłożył świadectw pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jednak jak podkreśla się w orzecznictwie, brak świadectwa wykonywania pracy

w szczególnych warunkach nie przekreśla możliwości ustalenia, że ubezpieczony pracę

w takim charakterze rzeczywiście wykonywał. W szczególności, wnioskodawca może wykazywać innymi środkami dowodowymi, że jego praca świadczona była w warunkach szczególnych. W postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się bowiem te same reguły dowodzenia, jak w zwykłym procesie cywilnym. Zastosowanie mają zatem

art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. Świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę stanowi tylko domniemanie, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych, o którym mowa w art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. W sytuacji zatem, kiedy brak wymaganego świadectwa wystawionego przez pracodawcę, sąd może prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy praca wykonywana przez stronę, była realizowana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia i czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. np. wyrok SA w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 r., III AUa 3113/08, LEX nr 552003).

Warunkiem nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach jest łączne spełnienie następujących przesłanek: ukończenie 60 roku życia, nieprzystąpienie do Otwartego Funduszu Emerytalnego oraz wykazanie na dzień 1 stycznia 1999 r. stażu ubezpieczeniowego wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy

w szczególnych warunkach (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 23 sierpnia 2012 r., III AUa 728/12, Legalis nr 1034159).

Pomimo dokonanych ustaleń odnośnie pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach, Sąd nie mógł mu przyznać prawa do emerytury, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił on 25-letniego ogólnego stażu pracy. Jest to jedna z przesłanek prawa do tzw. wcześniejszej emerytury i wnioskodawca musi ją spełnić do końca 1998 r. Prawo do emerytury nie może zaś zostać ustalone, gdy choćby jedna z przesłanek warunkujących nabycie prawa do świadczenia nie zostanie przez wnioskodawcę zrealizowana.

W orzecznictwie podkreśla się, że wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury ze względu na pracę w warunkach szczególnych muszą być spełnione łącznie, a niespełnienie którejkolwiek z nich wyłącza możliwość przyznania prawa do tego świadczenia (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 23 lutego 2012 r., III AUa 1703/11, Legalis nr 733838).

Dokonując analizy karty przebiegu zatrudnienia odwołującego i wykazu wprowadzonych okresów jego ubezpieczenia w połączeniu z dokumentami, jakie wnioskodawca złożył w organie rentowym celem wykazania ogólnego stażu pracy, stwierdzić trzeba, że legitymuje się on ogólnym stażem pracy w wymiarze 23 lat, 6 miesięcy i 23 dni okresów składkowych oraz 1 roku, 2 miesięcy i 5 dni okresów nieskładkowych, co daje łącznie 24 lata, 8 miesięcy i 28 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Takiego wymiaru stażu pracy odwołujący zresztą nie kwestionował. W odwołaniu od zaskarżonej decyzji podał tylko, że legitymuje się 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Na rozprawie w dniu 13 stycznia 2015 r. oświadczył zaś, że nie kwestionuje ogólnego stażu pracy uznanego przez ZUS, ponieważ w jego ocenie, wszystkie okresy zostały mu do tego stażu przez organ rentowy wliczone. Wskazał, że jeżeli chodzi o decyzję w przedmiocie emerytury, to nie zgadza się tylko z przyjętym przez ZUS w tej decyzji stażem pracy w szczególnych warunkach. Podał również, że poza świadectwami pracy, które przedłożył w organie rentowym, nie posiada żadnych innych dokumentów potwierdzających okresy jego zatrudnienia (00:27:21).

Pomimo to, Sąd z urzędu badał, czy ZUS nie pominął w ogólnym stażu pracy wnioskodawcy jakiegoś okresu. Do udowodnienia na dzień 1 stycznia 1999 r. 25 lat ubezpieczenia zabrakło mu bowiem tylko 3 miesiące i 2 dni.

Przepisy dotyczące nabywania prawa do emerytury i renty są przepisami iuris cogentis, tj. bezwzględnie obowiązującymi. Oznacza to, że jeżeli nie zostały spełnione warunki, o których mowa w przepisie, to prawo do świadczenia nie może zostać ustalone.

Jeżeli zatem w przypadku ubezpieczonych mężczyzn ubiegających się o wcześniejszą emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach ustawa wymaga wykazania na dzień 1 stycznia 1999 r. 25-letniego okresu ubezpieczenia, nie można uznaniowo przyjmować, że jeżeli do udowodnienia takiego stażu zabrakło wnioskodawcy jednego dnia, to warunek powyższy zostaje spełniony.

W oparciu o dostępną dokumentację ZUS uwzględnił odwołującemu w ogólnym stażu pracy wszystkie możliwe okresy. Sąd dokonał analizy dokumentów złożonych przez wnioskodawcę w organie rentowym. Zestawienie okresów uwzględnionych w karcie przebiegu zatrudnienia i w wykazie wprowadzonych okresów ubezpieczonego ze świadectwami pracy i zaświadczeniami prowadzi do wniosku, że wyliczenie przez organ rentowy ogólnego stażu pracy ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999 r. jest prawidłowe. Okresy, na jakie wskazał ubezpieczony i zaliczenia których się domagał nie dają mu

25-letniego okresu ubezpieczenia (kwestionariusze dotyczące okresów składkowych i nieskładkowych- k. 3 cz. I, k. 2 cz. II akt ZUS, informacja dotycząca okresów składkowych i nieskładkowych- k. 5-6 cz. III akt ZUS).

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu w stażu pracy tylko 12 dni okresu pomiędzy ukończeniem służby wojskowej, a ponownym podjęciem zatrudnienia, przypadającego od 16 grudnia 1978 r. do 28 grudnia 1978 r. oraz 16 dni nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy od 11 stycznia 1975 r. do 11 stycznia 1975 r., od 1 marca 1975 r. do 1 marca 1975 r., od 1 września 1975 r. do 1 września 1975 r., od 1 czerwca 1976 r. do 3 czerwca 1976 r., od 1 sierpnia 1976 r. do 2 sierpnia 1976 r., od 1 września 1976 r. do

1 września 1976 r., od 2 stycznia 1977 r. do 3 stycznia 1977 r., od 1 grudnia 1979 r. do 1 grudnia 1979 r., od 2 maja 1980 r. do 2 maja 1980 r., od 14 lipca 1980 r. do 14 lipca 1980 r., od 1 sierpnia 1982 r. do 1 sierpnia 1982 r., od 14 lipca 1980 r. do 14 lipca 1980 r. i od 1 sierpnia 1985 r. do 1 sierpnia 1985 r. Okresy nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy ustalił w oparciu o karty zarobkowe. Rację miał organ rentowy, że okres przerwy pomiędzy ukończeniem służby wojskowej, a ponownym podjęciem zatrudnienia nie jest wymieniony w ustawie emerytalno- rentowej jako okres składkowy lub nieskładkowy. Potwierdził to Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 20 października 2005 r., III AUa 1336/04 (OSA 2006 nr 5, poz. 14, str. 65) podnosząc, że okres przerwy pomiędzy zwolnieniem ze służby wojskowej a podjęciem pracy u pracodawcy, u którego pracownik był zatrudniony w dniu powołania do tej służby nie jest ani okresem składkowym, ani nieskładkowym i w związku z tym nie podlega uwzględnieniu przy ustalaniu uprawnień do świadczeń określonych w ustawie z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, okresem składkowym jest tylko okres czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy jej równorzędne albo okresy zastępczych form tej służby. Okresy zaś nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy nie są okresem zatrudnienia.

Nawet, gdyby uwzględnić odwołującemu w ogólnym stażu pracy powyższe okresy, tj. łącznie 28 dni, i tak nie dałoby mu to 25- letniego ogólnego stażu pracy.

Pomimo zatem, że odwołujący wykazał 15- letni okres pracy w szczególnych warunkach, ponieważ w Przedsiębiorstwie (...)

w K. Oddział w B. przez prawie 14 lat, uwzględniając w tym stażu okres zasadniczej służby wojskowej (por. uchwała składu 7 sędziów SN z dnia 16 października 2013 r., II UZP 6/13, LEX nr 1385939), pracował jako maszynista koparek, to nie udowodnił on na dzień 1 stycznia 1999 r. co najmniej 25- letniego okresu składkowego i nieskładkowego, co powoduje, że nie można mu przyznać prawa do emerytury.

Mając na uwadze wszystkie te okoliczności stwierdzić należało, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Wobec tego, na mocy powołanych wyżej przepisów prawa materialnego oraz

art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie od zaskarżonej decyzji (...) Oddział w T. z dnia 8 października 2015 r., o czym orzekł w sentencji wyroku.